N°. 2922

1856.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. franko te adresseeren aan het Bureau dezer Courant.

MAANDAG 8 DECEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 6 December.

De *minister van Justitie* heeft in de zitting van ll. Donderdag, waarin hij 't woord heeft opgenomen voor zijn collega van *Binnenl. Zaken*, veel omslag gemaakt, maar weinig zaaks gegeven, buiten de opgave der drie grondslagen, waarop de wetsvoordragt van het onderwijs zal worden gebouwd, en die reeds gisteren door ons zijn opgenomen. Daarna komt hij tot de gestelde vragen omtrent de onderwijs-wet. In het streven der Kamer, om meer licht te dien aanzien op te doen, ziet hij een drijven, waaraan de Regering zich niet verpligt rekent te voldoen. De Regering weigert dat meerdere licht niet uit halstarrigheid, noch ook omdat zij den steen der wijzen nog zou hebben te zoeken. Maar de zaak is niet aan de orde, en het is niet parlementair over dergelijke, niet aan de orde zijnde, aangelegenheid te beraadslagen. In Engeland is dat wel anders; maar hier heeft men nooit de hoofdbeginselen der wetten besproken in den aanvang der zitting bij eene algemeene beraadslaging. De zucht om dat bij ons in te voeren ontstaat niet uit loutere nieuwsgierigheid; maar men wil uit die inlichtingen een oordeel opmaken tot goed- of afkeuring der begrooting; en dat keurt de minister af. Hij meent overigens, dat het onmogelijk is een oordeel over de wet uit te brengen, zonder haar geheel te overzien. (Wij gaan dat alles stilzwijgend voorbij. Onze lezers kunnen zelven zien of er in al de verklaringen des ministers wel eene opregte [illegible] heid te blijven zou men vele dier verklaringen letterlijk moeten opsteeren). Verder betoogt hij dat de Regering niet wil talmen. Nu de Regering beloofd heeft dat de wetten op het onderwijs binnen drie maanden zullen worden voorgesteld, nu kan men te dien opzigte gerust zijn, te meer, omdat de drie takken van onderwijs zullen zijn gesplitst in drie wetten. De Kamer zal alzoo in de gelegenheid worden gesteld, om, zoo zij 't verkiest, dadelijk het lager onderwijs in beraadslaging te nemen.

Vervolgens komt *de minister van Justitie* tot de antecedenten polemiek, die de minister van Binnenl. Zaken genoegzaam geheel heeft laten liggen. Hij betreurt het, dat zij zoo uitvoerig is geweest. (Waarom?) In het belang der waardigheid van de debatten, (waaraan, dunkt ons, nooit te kort is gebleven gedurende deze lange beraadslagingen, dan juist door een paar onhandige beschermheeren van dit ministerie. Wij meenen, dat juist zoowel de waardigheid der Kamer, als de waardigheid van het konstitutioneel gouvernement zulke diskussie vorderde in dit special geval, nu een ministerie was opgestaan uit eene kunstmatig opgewekte geringe volksbeweging, die de exploitatie der kerkelijken door de politieken met een zuiver politiek doel stont en zonder schaamte, genoegzaam openbaarlijk in praktijk bragt.) De minister zegt, en dat is waar, dat men ligtelijk iemand, in een of ander punt, van inkonsequentie beschuldigen kan. (Maar dat doet hier niets af. Hier is geen quæstie van inkonsequentie, maar van eene intrigue, waardoor de volksmenigte werd opgejaagd in eene bepaalde kerkelijke rigting, welke, zoodra het politiek doel bereikt was, voor eene [illegible]heid wordt verklaard.) De minister tracht dit goed te maken met de bewering, dat het standpunt van de Regering anders is dan het standpunt van den geleerde en van den partijman. (Als wij 't toegeven, wat zal er uit volgen? 1°. Dat er eene dwaasheid begaan is toen de beweging werd opgezet; en 2°., dat zij, die er aan deel namen en thans eene ministeriëele betrekking hebben aanvaard, toen hebben medegewerkt tot het verspreiden onder 't volk van eischen, die niet vervuld konden worden. Overigens, 't is een zeer goed beginsel, 't welk de minister andermaal wijd en breed ontwikkelt, dat de Regering boven partijen staan moet. Alleen het voorbeeld der Bourbons, gelijk hij dit voorstelt is onjuist. De Bourbons zijn niet gevallen omdat zij steunden op de partij van wraakzuchtige koningsgezinden en eene heerschzuchtige priesterpartij. Dat was een voorwendsel, juist gelijk de gemengde school een voorwendsel is geweest om 't ministerie van Hall te doen vallen.)

De minister eindigt met een woord te zeggen over zich zelven. Hij erkent dat hij altijd voor de afzonderlijke school geweest is; dat hij er voor geijverd, een tijdschrift daaraan gewijd en in den parlementairen strijd daartoe naast den heer Groen gestaan heeft. Maar dit belet hem niet thans als minister een ander beginsel voor te staan, niet uit beginselloosheid, noch om te bukken voor de meerderheid, maar om te wijken voor de omstandigheden, die eene verwezenlijking van zijn ideaal onmogelijk maken. Maar dat wijken voor omstandigheden heeft grenzen. Men moet Christus op de school kunnen noemen en aan de kinderen dien zegen niet kunnen onthouden. (Wij bepalen ons bij de mededeeling van 'tgeen de minister zegt.) Aan 't slot verzekert hij, dat de minister van Binnenl. Zaken niet heeft gezegd dat de wet klaar is. Het was eene drukfout, n. b. van het officiëele *Bijblad.*

De heer *Thorbecke* mag te eerder het woord opnemen na de rede van den minister van Justitie, opdat hij zich bij deze diskussie op een neutraal standpunt bevindt en hij niet aangedrongen heeft op het geven van verklaringen. Hij heeft geene antecedenten-polemiek gevoerd. Hij heeft zich wel herinnerd, dat de min. v. Just. de meest partijzieke tegenstander was van hetgeen hij in het algemeen belang wenschelijk oordeelde; maar hij heeft zich daaraan niet gestoord en heeft den minister met goeden wil ontvangen. Hij zal ten deze slechts één punt bespreken. De meerderheid van de Kamer, ten aanzien van het vorig wetsontwerp op het onderwijs, heeft de minister gezegd, was niet zeker, was niet wettig bekend. Maar waarom dan de beraadslaging over dat ontwerp niet laten doorgaan? De minister wilde vooral den aandrang afweeren, die gedaan was om te weten, wat het ministerie denkt nopens de regeling van het onderwijs. De grondslagen, zeide de minister evenwel, waarop die regeling zal behooren plaats te hebben, zijn: 1°. de gehechtheid der natie aan het Christendom; 2°. de gehechtheid der natie aan de gemengde school, en 3°. om de mate van christelijkheid niet te bepalen. Moeten wij nu nog meer zeggen, vroeg de minister; dat zou niet parlementair zijn, en men kan zich nu vrij wel gissingen vormen. Wat gissingen betreft, zou Spreker zich daaraan niet durven wagen, want hij vond zich in de laatste dagen in zoo menige gissing bedrogen. Maar wat nu aangaat de genoemde grondslagen, zoo heeft de minister, met betrekking tot de beide eersten, kunnen ontwaren, hoe velen er zijn, die meenen dat die beide grondslagen met elkander in strijd zijn. En wat nu betreft de mate van christelijkheid, Spreker heeft juist gevraagd wat daaronder moet worden verstaan. Immers, die is zeer onbepaald. De Regering wil alzoo niet meer zeggen, dan de grondslagen, straks geprecizeerd. Nu merkt hij op, dat de vraag, waar het op aankomt, slechts één punt geldt; en zonder nu te deelen in het ongeduldig verlangen van velen, kan hij toch zijne bevreemding niet verbergen, dat de minister, zoo zeer aangemaand, zijne *overtuiging* altans niet heeft willen uitspreken. Hij kan zich van zoo iets bij een publiek man geen denkbeeld vormen. De minister v. Just. heeft ook gezegd, dat er geen noodzakelijk verband bestaat tusschen de drie wets-ontwerpen nopens het onderwijs, en dat dus elk afzonderlijk kan worden behandeld. Niettemin was in de troonrede voorgesteld de niet afzonderlijke indiening dier drie ontwerpen. [illegible] polemiek achtte de minister niet edelmoedig en niet nederlandsch-parlementair. Spreker heeft die polemiek niet gevoerd. Maar is het onedelmoedig in een politieke vergadering, om te leeren kennen, wat de ministers in hun schild voeren? Men vraagt slechts wat willen zij? en men gaat dan zeer te regt af op antecedenten. De bedoeling der Regering, zeide de minister, is om zich aan geene partij aan te sluiten. Maar als er nu partijen waren, die anti-konstitutionneele beginselen trachtten te verwezenlijken, dan zou toch het goed regt zijn, aan de zijde der konstitutionneele partij; en als de Regering zich dan niet aan de konstitutionneele partij aansloot, zou zij toch de belangen van het land verzaken. De minister zegt dat zich boven de partijen te stellen, niet uit beginselloos. Dit is zeer goed, als de minister maar zelf een beginsel heeft, dat zich van al de partijen onderscheidt. Het komt spreker voor, dat de minister daarin een imaginair systeem, eene politiek op het papier heeft, dat moeijelijk in toepassing kan worden gebragt.

De heer *Groen van Prinsterer* moet, na de rede van den minister van Justitie, enkele bedenkingen in het midden brengen en daartegen protesteeren. Wat de antecedenten-polemiek betreft, Spr. zal daaraan, na hetgeen de heer Thorbecke gezegd heeft, weinig bijvoegen; het kan een onedelmoedig wapen zijn, maar als men dit moet laten varen, dan wordt de zedelijke grondslag van een parlementair gouvernement weggecijferd. De minister is teruggekomen op het denkbeeld van politieke oneerlijkheid, maar dit was onnoodig; geen lid der Kamer heeft dit op den minister van Justitie toepasselijk gemaakt; men heeft hem zelfs niet van onopregtheid beschuldigd; maar Spr. meent, dat de minister niet is vrij te pleiten van politieke inkonsequentie. De minister verlangt niet ondergeschikt te zijn aan ééne partij; Spr. geeft dit toe, maar hij meent, dat de minister wel getrouw moet blijven aan de beginselen, die hij jaren lang met Sprekers partij heeft voorgestaan; hij ziet niet in, hoe men afvallen kan van beginselen, die men jaren lang, als lid eener partij, heeft beleden. De minister zeide, dat hij in het kabinet zijn beginsel niet door regeringsmagt in praktijk mogt brengen; maar Spr. vraagt welk beginsel de minister bedoelde? Wat nu aangaat het verschil tusschen den minister en de anti-revolutionnaire vrienden, gelooft Spr., dat dit verschil nu grooter is dan men tot dusver gedacht heeft; maar hij recuzeert de karakterschets die de minister zooeven van Sprekers partij gegeven heeft. Spreker heeft ten slotte nog ééne bedenking. Spr. gelooft dat de minister van Justitie voorzigtig moet zijn, om, toegevende aan zijne ('s ministers) begrippen van Kerk en Staat, niet te komen tot een geheel ander *point de départ*, namelijk tot het rezultaat, dat de gemengde school eene godsdienstlooze school zij.

Ten slotte nog ééne opmerking. De vraag is niet of Nederland is een christelijke Staat of dat er eene christelijke natie is, maar wel, hoe aan de behoeften eener *godsdienstige* natie kan worden voldaan. — Spreker komt nu tot de rede van den min. v. Binnenl. Zaken; deze heeft de vrijheid gelaten om de begrooting af te stemmen; maar Spr. zal daarvan geen gebruik maken; hij houdt zich nog aan de stelling van den heer Thorbecke, dat men geene begrooting moet afstemmen om redenen daar buiten gelegen. Niettemin heeft Spr. twee hoofdbezwaren tegen het kabinet in de zaak van het onderwijs; 1°., het hoofdbeginsel der wet is nog niet geprecizeerd, hoewel het tegenwoordig ministerie reeds sedert vijf maanden aan de Regering is; en 2°., wat betreft de blijvende vereeniging van de drie wetten — hij vleit zich nog, dat de minister van Binnenl. Zaken, naarmate hij met de bewerking voortgaat, tot de overtuiging zal komen, dat het niet goed is de drie wetten te gelijk aan te bieden.

Er volgt nu nog eene woordenwisseling tusschen den heer Baud, van de eene zijde, en de heeren Thorbecke, van Nispen van Sevenaer en van Eck, van de andere zijde, over het inroepen van den naam des Konings in de ministeriëele quæstie; waarna de beraadslagingen worden gesloten.

Gisteren hebben de stemmen over de begrooting van Binnenlandsche Zaken gestaakt. Er zal alzoo van daag worden overgestemd.

Ook zijn gisteren nog goedgekeurd de begrootingen van Eeredienst, hoofdstuk VI en VII.

De heer *Storm* komt op tegen eene opmerking van de memorie van toelichting bij hoofdstuk VII. De minister van Eeredienst heeft daarop geantwoord. Wij geven beide redevoeringen in ons volgend Nommer. Wij stippen inmiddels reeds heden uit het antwoord des ministers deze verklaring aan, dat hij in zake van onderwijs alle bestaande bezorgdheid tracht weg te nemen. „Er kan, naar zijne meening, in Nederland geene gemengde school bestaan, die ontoegankelijk voor Katholieken zoude zijn. Mogt dat de bedoeling van zijne ambtgenooten zijn, hij zou liever dadelijk de pas opgevatte portefeuille neerleggen, dan te handelen in strijd met de belangen zijner R. K. landgenooten."

Aan 't slot volgt nog de mededeeling, dat de minister voor de zaken van R. K. Eeredienst eene circulaire heeft gearresteerd, gerigt aan de Kerkvoogden der Katholieken, ten einde over het punt der openbare godsdienstoefeningen de noodige inlichtingen te geven.

De stemmen zijn heden op nieuw gestaakt over het hoofdstuk van Binnenl. Zaken, dat dus *verworpen* is. Dezelfde leden als gisteren waren tegenwoordig en dezelfde afwezig.

Aan een hoofdartikel van de *Amst. Cour.*, over de verandering in de konstitutie van Luxemburg, ontleenen wij het volgende:

»Hetgeen in het buitenland voorvalt kan alleen strekken als een waarschuwend voorbeeld voor ons; — een ander verband bestaat er niet. Evenzeer als de geschiedenis van de laatste 20 jaren in Frankrijk aanwijst, hoe door onwaardige koalitiën der oppositie de konstitutionele monarchie is ondermijnd, zonder dat die intrigens het absolute keizerrijk regtvaardigen, zoo ook wijst de oppositie in het luxemburgsche aan, dat voor de staatkundige vrijheid niets gevaarlijker is dan de vertegenwoordigers, die de gematigdheid en de wettige vormen uit het oog verliezen, zonder dat hierdoor de *coup d'état* in Luxemburg nog geregtvaardigd wordt. Hetgeen daar is geschied, is zeker een allertreurigst feit, maar de toepassing daarvan op ons vaderland verwerpen wij geheel.

»Hier te lande wordt een kwaadwillige oppozitie door de groote meerderheid in toom gehouden, terwijl er daarenboven geene Nederlanders zouden te vinden zijn, die immer de hand aan zulk een *coup d'état* zouden willen leenen, en mogten, hetgeen wij ten eenemale onmogelijk achten, zulke personen al eens gevonden worden, zij zouden geheel geïsoleerd staan. *Hunne onwettige bevelen zouden niet worden opgevolgd.* Wij weten het, in een paar blaadjes, die niet de allerminste kennis van de stemming der bevolking hebben, wordt het niet zoo erg met regt en wet genomen. Wij durven gerustelijk verzekeren, dat, zoo het onmogelijke mogelijk mogt worden, in Nederland bijna de geheele natie vereenigd de gehoorzaamheid zou weigeren aan eene grondwetsherziening, die *onwettig* wordt tot stand gebragt. Maar wij herhalen het, hetgeen in Luxemburg is geschied, is geheel en al afgescheiden van onze staatkundige aangelegenheden. De minister van Buitenlandsche Zaken heeft daaromtrent de stelligste verklaringen gegeven. Hoezeer deze bevestiging ieder welkom zal zijn en voor velen welligt niet overbodig was, behoeft de nadenkende Nederlander haar evenwel niet, om ten deze volkomen gerust te zijn.”

Gisteren vierde Prof. W. Vrolik zijne 25-jarige ambtsbekleeding. Bij die gelegenheid werd hem door ruim 200 zijner leerlingen en vereerders eene bijzonder prachtige zilveren candelabre aangeboden. (*H.*)

Z. M. heeft Mr. P. Ten Behm Wentholt, op zijn verzoek, eervol ontslagen als regter in de arrond.-regtbank te Heerenveen, onder dankbetuiging voor de in regterlijke bedieningen aan den lande bewezen diensten. — Ingetrokken het kantoor der direkte belastingen en accijnsen te Assendelft c. a. en op den voet van één kantoor vereenigd met dat van Krommenie c. a., onder voortdurend beheer van den ontvanger W. D. van Gogh. — Eervol ontslagen op hun verzoek de Heer J. F. van Gelder als ontv. der in- en uitg. regten te Wernhout, den Heer Jhr. J. van de Poll, als ontv. der in- en uitg. regten en entreposeur te Utrecht, beiden behoudens aanspraak op pensioen.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag 5 December.

In deze zitting heeft de Kommissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1855 (Subsidie voor de Maatschappij van Weldadigheid) daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der beraadslagingen zal nader bepaald worden.

Nadat de minister van Binnenlandsche Zaken de door den heer Westerhoff gisteren op artikel 86 gemaakte opmerkingen beantwoord had, zijn dat artikel benevens de volgende tot 95, alle betreffende de afdeeling *Onderwijs*, zonder beraadslaging aangenomen.

Over de VIIIste afdeeling (*Kunsten en wetenschappen*) had geene overweging plaats dan bij art. 121. Dat artikel, benevens de overige tot en met 129, werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over de IXde afdeeling (*Armwezen*) in het algemeen spraken de heeren Blaupot ten Cate en Hengst, die door den minister van Binnenlandsche Zaken beantwoord werden. Van deze afdeeling gaven aanleiding tot het maken van aanmerkingen:

Art. 130. „Bijdragen in de kosten van verpleging van behoeftige krankzinnigen,” en art. 131 „Bijdrage ter voldoening van kosten ter zake der kolonisatie van behoeftigen in de koloniën der Maatschappij van Weldadigheid enz. aan haar is verschuldigd, enz. ƒ130,000.”

Op dit artikel stelde de heer ter Bruggen Hugenholtz eene wijziging voor, strekkende om het uitgetrokken cijfer met ƒ10,000 te verminderen.

Na eene beraadslaging, gevoerd tusschen den voorsteller van het amendement en de heeren Schimmelpenninck van der Oije, Mackay, Thorbecke en den minister van Binnenlandsche Zaken, werd de wijziging, in stemming gebragt, met 37 tegen 27 stemmen verworpen, waarna het artikel zelf benevens de overige 136 zonder beraadslaging goedgekeurd werden.

De Xde afdeeling (*Nederlandsche Staats-Courant en Staatsblad*) werd zonder beraadslaging aangenomen.

Over de XIde afdeeling (*Nijverheid*) werden geene overwegingen gehouden.

Van deze afdeeling leverde beraadslagingen op:

Artikel 141. Tegemoetkomingen aan de visscherijen ƒ17,600”, welke som de heer ter Bruggen Hugenholtz voorstelde met ƒ200 te verminderen, met welke verandering de Regering zich vereenigde.

De overige artikelen tot art. 152 werden zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Bij de XIIde afdeeling (*Telegraphie*) vroeg de heer Bosscha eenige ophelderingen op art. 156, welke door den minister van Binnenlandsche Zaken gegeven werden.

De XIIIde en XIVde afdeelingen (*Pensioenen*, enz. en *Onvoorziene behoeften*) gaven geene aanleiding tot beraadslagingen.

Na de goedkeuring der artikelen 2 en 3, alsmede der beweegredenen werd het hoofdstuk zelf, waarvan het eindcijfer nu gebragt was tot ƒ5,771,134.02, in stemming gebragt. Daarbij staakten de stemmen.

Daarna is hoofdstuk VI (*Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, enz.*) in behandeling genomen, en zonder beraadslagingen met 54 tegen 9 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Jespers, Storm, van Wintershoven, Meeussen, van Eck, Hengst, Reinders, van der Veen en Dullert.

Aan de behandeling van hoofdstuk VII (*Departement voor de Zaken der Roomsch-Katholieke Eeredienst*) in het algemeen namen deel de heer Storm en de minister van Roomsch-Katholieke Eeredienst.

De afdeelingen gaven geen stof tot beraadslagingen. Na de goedkeuring van alle artikelen werd het hoofdstuk met 52 tegen 10 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Reinders, van der Veen, Dullert, Jespers, Storm, van Wintershoven, Meeussen, van Eck, Hengst en Westerhoff.

De Kamer heeft bepaald, dat morgen zal aanvangen de beraadslaging over hoofdstuk VIII (*Departement van Marine*) en dat de tweede stemming over hoofdstuk V (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) zal plaats hebben onmiddellijk voor de gewone pauze.

De Kommissie voor de verzoekschriften heeft aan het einde der zitting eenige verslagen op in hare handen gestelde adressen uitgebragt.

LEIDEN, 3 Dec. De heeren Rollandet, de Mare c. s., vroeger belast met het opstellen van een bezwaarschrift tegen den ingevoerden hoofdelijken omslag alhier, hebben wederom opgesteld en ter teekening gelegd een adres aan den Gemeenteraad. In dit adres geven adressanten hunne bezwaren te kennen tegen het voorgestelde nieuwe ontwerp van verordening tot behoud van een hoofdelijken omslag, en verklaren zij dat dit ontwerp, ofschoon eenige verbetering aanbrengende in ondergeschikte punten, even verkeerd en verderfelijk is als het reeds afgekeurde; — dat immers altijd de huurwaarde (al is het dan nu personele in plaats van kadastrale) zal moeten dienen tot zoogenaamden grondslag, maar dat de huurwaarde geenszins is de billijke maatstaf van het inkomen; — dat velen door stand en betrekking worden genoodzaakt perceelen te bewonen, waarvan de kosten in alle opzigten boven de verhouding van hunne gewone inkomsten zijn; — dat de opklimming van 15 tot 50 ten honderd eener huurwaarde, voor het rijk strekkende tot basis zijner belasting, buitensporig is; — dat niet genoeg kan worden herhaald, dat de zoogenaamde ontheffing der mindere klasse in het geheel niets beteekent, daar het voor personen, die toch niet kunnen betalen, vrij onverschillig is of zij voor ƒ8 dan wel ƒ18 zullen worden aangeslagen; maar dat eene verhooging van misschien ƒ25 voor een gezeten man, die naauwelijks met zijne inkomsten rond komt, het gevolg kan hebben van bepaalden achteruitgang [illegible]

Weshalve zij eerbiedig verzoeken, dat het den gemeenteraad van Leiden moge behagen het voorstel, door de heeren du Rieu c. s. gedaan, te verwerpen en het voorstel, gedaan door de raadskommissie, bestaande uit de heeren van der Boon Mesch, Lieman en Huyser, in nadere overweging te nemen, *doch in elk geval geen hoofdelijken omslag in te voeren dan zoo gering mogelijk bij volstrekte noodzakelijkheid, tot suppletie van andere belasting.* (*Amst. Cour.*)

AMERONGEN, 4 Dec. Als een nieuw bewijs, tot welk een enorme hoogte de prijzen der landerijen gestegen zijn, moge gelden, dat, in de vorige week, alhier in het openbaar verkocht zijn nog geen volle vijf bunders uiterwaarden voor de som van ƒ14,400 *zonder* de onkosten. Hetgeen dezen prijs nog meer in het oog doet loopen is, dat genoemde waarden in de 2e klasse staan en alzoo nog niet tot de beste kunnen gerekend worden.

LEEUWARDEN, 3 Dec. In den laten avond van den 25sten Nov. jl. is op het eiland Schiermonnikoog gestrand het schoenerschip Flora, kapt. George Hill, beladen met koolzaad, komende van Le Vivier, in Frankrijk en bestemd naar Zaandam. Eerst den volgenden morgen ontdekte men het gestrande schip, waarop de bemanning, die het schip na het vallen van het water reeds had verlaten, met behulp van reddingboot en voertuig doornat en van koude verstijfd naar het dorp werd gebragt. Door het vallen van de giek had de kapitein bovendien een slag op de borst ontvangen, waardoor hij buiten staat was gesteld den weg naar het dorp te voet af te leggen. Het grootste gedeelte der tuigage was den 27sten reeds geborgen en ook met de berging der lading was reeds een aanvang gemaakt. Het koolzaad, meest nat, zou ten spoedigste worden verkocht. (*H.*)

SNEEK, 2 Dec. Van 22 tot en met 28 Nov. zijn in deze provincie 115 runderen aan de besmettelijke longziekte gestorven of afgemaakt; bedragende daardoor het gezamenlijk getal sedert 1 Jan. dezes jaars 5053.

LUXEMBURG, 3 Dec. Men verwacht ieder oogenblik de afkondiging van de nieuwe kieswet en van de bondsdrukperswet. Wat de nieuwe Grondwet-zelve betreft, zij is, op eenige punten na, gelijkluidend met de herzieningsvoorstellen, die van de zijde der Kamer eene zoo krachtige veroordeeling hadden ondervonden. Men had verwacht, dat bij eene oktroijeering eenige veranderingen in vrijzinnigen geest zouden hebben plaats gevonden; het tegendeel is geschied. Volgens het herzieningsvoorstel zou de Kamer 40 leden tellen, de nieuwe Grondwet bepaalt hun getal op 36. Om kiezer te zijn moet men, »indien de verkiezing regtstreeks zijn zal” minstens 30 franken belasting betalen. Volgens het onderwerp moest iedere wetsvoordragt, alvorens in beraadslaging te komen, door de handen gaan van den nieuw te benoemen Raad van State; de nieuwe Grondwet strekt deze bepaling nu ook uit tot alle voorstellen tot wijziging, welke bij de diskussie zouden worden voorgesteld. Volgens het herzieningsvoorstel zou de Koning den voorzitter en den vice-prezident der Kamer uit eene dubbele lijst van drie door de kamer voor te dragen namen benoemen; in de nieuwe Grondwet is van die voordragt geene sprake en de Koning benoemt uit eigen beweging. De benoeming der sekretarissen bleef volgens het onderwerp ten laste van de Kamer; in de geoktroyeerde Grondwet is van sekretarissen geen woord te lezen. Overeenkomstig het ontwerp zou het inkomen van den Groot-hertog op een minimum van 200,000 franken bepaald worden; in de Grondwet staat, dat de nieuw benoemde volksvertegenwoordiging dat inkomen zal vaststellen bij eene wet, welke een integreerend deel van de Grondwet-zelve zal uitmaken.

De drukpersvrijheid en het regt van vereeniging zijn opgeheven; de bevoegdheid der regtbanken is aanzienlijk verminderd, de volksvertegenwoordiging is niet meer in staat een ministerie uit den zadel te ligten, wanneer het besloten heeft aan te blijven.

Tegen den voormaligen afgevaardigde Kremer, die zich eene uitdrukking tegen de Regering moet hebben laten ontvallen, is een vervolging ingesteld.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

PARIJS, 6 December. Naar men verneemt is de opstand op het eiland Sicilie bijna onderdrukt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 4 Dec. De heer Amedée Renée, hoofdredakteur van den *Constitutionnel*, schrijft in zijn blad een artikel over de aanstaande heropening van het kongres. Volgens hem zijn de mogendheden het *niet* eens over de verschillende punten van het vredestraktaat, in zooverre althans dat ieder zijn meening zal vasthouden. De *Constitutionnel* verhaalt dit, zonder echter iets nader mede te deelen over den gang der onderhandelingen, welke tot de schikking geleid hebben en die alzoo in het duister blijft.

Het artikel [illegible] over het tijdstip der bijeenkomst van de konferentiën valt niets naders te melden. Wel wordt de dagteekening van 25 December door sommigen opgegeven, doch zij voegen er niet bij op welken grond.

Het kongres zal overigens de zaak van Neufchatel niet aanroeren, om de eenvoudige reden, dat die zaak Turkije en Sardinië niet aangaat, maar men denkt dat de mogendheden, die het protokol van Londen geteekend hebben, bijzondere konferentiën houden zullen over dit netelig punt. Niettegenstaande het berigt, door de *Neue Pr. Zeitung* aangebragt, houden eenigen vol, dat de heer van Sydow, pruissiesch gezant te Bern, niet teruggeroepen is, maar zijn standplaats slechts heeft verlaten, daar zijn zending geëindigd was.

Over den opstand in Sicilie zijn geen nadere tijdingen bekend geworden.

De heer Haussemann, prefekt der Seine, heeft aan de departementale kommissie een allerbelangrijkst verslag ingeleverd over een vraagstuk, welk zeer de algemeene aandacht trekt, namelijk dat der woningen. Het blijkt daaruit, dat in de vier jaren, verloopen sedert het herstel des keizerrijks, 2524 huizen te Parijs zijn afgebroken, waartegen 2966 zijn opgebouwd. In 1851 waren er te Parijs 411.649 woningen, nu 432.639. De 442 nieuw bijgebouwde huizen vertegenwoordigen dus 20.990 woningen, een duidelijk bewijs, dat door het afbreken en bijbouwen van nieuwe huizen de som der beschikbare plaatsruimte niet verminderd is, zoo als herhaaldelijk wordt gezegd. De prefekt doet voorts overtuigend uitkomen, dat de duurte der huishuren veroorzaakt wordt door de vermeerdering der bevolking, waarmede de aanbouw geen gelijken tred heeft gehouden. Het is niet in het afbreken der huizen, besluit het verslag, dat de oorzaak der schaarschte moet worden gezocht.

In een zekeren zin toch wel, want juist dat afbreken en opbouwen heeft een stroom werklieden naar Parijs gevoerd, en daardoor krachtig bijgedragen om de parijsche bevolking in vier jaren met 121.084 zielen te doen vermeerderen.

Het groote publiek intusschen wil, dwaas genoeg, de

daarte der woningen alleen aan de hebzucht der eigenaars geweten hebben, waardoor gedurig twisten ontstaan. Eenige dagen geleden zeide, onder anderen, een huisheer van het plein des Victoires zijn huurder, een winkelier, een verhooging van 8000 franken aan. Hieruit ontstond een gevecht, waarin de huisheer ernstig gekwetst werd.

Verleden Zondag zijn, in al de kerken van Parijs de advent-predikatiën begonnen, die, op het midden van den dag gehouden dit jaar talrijk worden bezocht. De predikers hebben tot dusverre zich minder met de gewone onderwerpen bezig gehouden, dan wel met die hartstogten welke tegenwoordig, om zoo te spreken, in onze hoofdstad in de mode zijn, en daardoor juist zoo besmettelijk en algemeen worden. De buitensporige zucht naar genot en overdreven weelde, die tegenwoordig de parijsche wereld beheerscht, en vooral de daarmede naauw verbonden speelwoede, een ware manie, die alle standen en rangen der maatschappij heeft aangetast, worden scherp gegispt en de vreeselijke gevolgen er van met levendige kleuren afgemaald. Het kan niet anders of deze predikatiën moeten rijke vruchten dragen.

Als een bewijs hoe ver de goud- en spekulatie-dorst tegenwoordig gaat, kan dienen, dat zich een maatschappij heeft gevormd om het publiek tegen de entreprijs van tien centiemen de persoon het schouwspel te gunnen van een millioen in specie! Hoe wonderlijk het ook moge klinken, de in werking treding dezer maatschappij wordt tot dusverre niet verhinderd door dat het millioen ontbrak, — verscheiden kapitalisten toch moeten aangeboden hebben het te bezorgen — maar omdat men nog geen geschikt lokaal heeft kunnen vinden om die massa zilverstukken zoo te rangschikken, dat zij met een oogopslag te overzien zijn.

Het vreemde denkbeeld om een millioen te laten kijken voor tien centiemen, even als een kalf met vijf pooten of een wanschapen varken, karakteriseert geheel den geest onzer dagen. Men twijfelt niet of de ondernemers dezer nieuwe spekulatie zullen aanzienlijke winsten behalen.

De heer Cabet, een vermaardheid uit den tijd der socialisten van 1848, is in Amerika overleden in den ouderdom van 68 jaar. In een anderen tijd zou zijn dood hier grooten indruk hebben gemaakt. Nu slaat bijna niemand er acht op. Men weet dat de heer Cabet de zee was overgestoken, om in Amerika, onder den naam Icaria, een gemeenebest te grondvesten, naar de grondbeginselen van het socialismus, doch daarbij weinig fortuin had. »Men moet niet gelooven", schreef nog onlangs deze ontmoedigde hervormer der maatschappij, »dat een [illegible] land en een vrije grond te verkiezen zijn boven de vergevorderde beschaving en de despotieke regeringen om een nieuw stelsel voort te planten; de amerikaansche demokratie dient voor ons minder dan de strenge maatregelen van Frankrijk: hier brengt de vrijheid onverschilligheid voort, daar zou de vervolging ons partijgangers bezorgen."

De laatste levensdagen van Cabet waren droevig en vol bitterheid; zwaar heeft hij geboet voor de afdwalingen van zijn geest, die aan de verderfelijke stellingen, welke hij misschien ter goeder trouw voor waarheid hield, verkleefd was, stellingen die zooveel bloed en tranen over Frankrijk hebben gebragt.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Dec. De groote bladen worden zeer gretig gelezen sinds den opstand in Sicilië. Het schijnt wel, dat zij vooruit waren verwittigd, dat er iets van dien aard [illegible] meest hebben, en het een en ander wisten van de plannen der opstandelingen; ten minste de *Times* en de *Express* verhalen, dat tegelijkertijd met het gebeurde bij Cefalu, een aanslag in Kalabrië gewaagd zou worden; ja, wat meer is, zij bevatten, natuurlijk zonder hun bronnen te noemen, den inhoud van een proklamatie, welke ter sluiks onder de napolitaansche soldaten is rondgedeeld, om dezen tegen de zwitsersche lijfwacht op te hitsen. Men vraagt zich af, of het komité der italiaansche omwentelingsmannen te Londen de hand in de beweging heeft, en [illegible] welke mededeelingen doet aan de redaktiën der groote bladen?

Behalve de italiaansche zaken, boeijen de aanstaande konferentiën [illegible] de aandacht des publieks. Intusschen, terwijl men daarvan een gunstige oplossing van alle geschillen hoopt, vertoont zich aan een anderen hoek van den staatkundigen gezigteinder een wolkje, dat grooter dreigt te worden. De stoomboot *la Plata*, die tusschen Southampton, de Antillen, Mexiko en de Stille-Zuidzee dienst doet, heeft op bevel der admiraliteit haar vertrek verschoven, ten einde depêches te kunnen medenemen voor den vlootvoogd, die over het britsch smaldeel bij Jamaika bevel voert. Het geldt niets minder dan de kust der republiek New-Grenada te blokkeeren, totdat de eischen, door Engeland gesteld, aangenomen zijn. Deze eischen hebben betrekking op een britsch onderdaan en zijn door den engelschen konzul aan de Regering van dien kleinen Staat gesteld geworden. Lord Palmerston heeft in deze zaak de openbare meening in Engeland tegen zich.

De berigten uit Perzië zijn zoo tegenstrijdig mogelijk. Dezen geven op dat de Perzers verwonnen hebben, genen vermelden de zegepraal der Afghanen. De *Bombay-Times* meldt, dat de Perzen de eerstemaal een nederlaag geleden, doch later een belangrijke overwinning behaald hebben; dat blad bespreekt en gispt de engelsche ondernemingen tegen Busheer. Het noemt die een zeerooverij van de dolzinnigste soort, daar Perzië toch niet te veroveren is en al de schatten van Indië onvoldoende zou den zijn, om er zich te handhaven. Het eenige wat men door zulke proefnemingen erlangen kan, zegt het blad, is een oorlog met Rusland op aziatisch grondgebied.

— Men verneemt nog per de Overland-mail dat den 29 Augustus een hevig gevecht heeft plaats gehad tusschen de soldaten van Herat, onder aanvoering van Esa-Kahn, en een gedeelte van het perzische belegeringsleger, bij welke gelegenheid de Perzen met groot verlies geslagen zijn. — Het berigt zegt niet of dit gevecht hetzelfde is dat heeft plaats gehad, nadat de Perzen door verraad Herat hebben weten binnen te dringen, hetwelk reeds door ons gemeld is, dan wel een ander gevecht.

Te Hongkong heeft eene meeting plaats gehad met het doel om te protesteeren tegen de leiding der zaken van den tegenwoordigen goeverneur, daar hij zich in den laatsten tijd aan vele willekeurige handelingen had overgegeven.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 5 Nov. Een schrijven uit Parijs aan het officieële dagblad van Dresden, verzekert, dat de quæstie van Bolgrad op het kongres in den geest van Engeland en Oostenrijk zal beslist werden, daar Engeland Sardinië tot zijn gevoelen heeft overgehaald.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 6 December.

ONDERTROUWD (4 Dec.): H. Croese met M. Caspers.

GETROUWD (4 Dec.): J. D. A. Lensing, wed. met D. Gerritsen, wed. - P. Kruysse, wed. met A. van Dijk. - J. Watsen met S. A. Bolmer - D. Prins, van Hrnhem, met E. Nijkerk. - M. Wolff met B. Dentz.

BEVALLEN (2 Dec.): E. M. T. Sterck, geb. de Veys, Z. - (3 Dec.): B. M. Preller, geb. Te Riele, Z. - S. J. Ulrici, geb. Estoppey, D. - M. E. Wins, geb. Dammers, D. — (4 Dec.): M. E. Dekker, geb. Bothee, D.

OVERLEDEN (1 Dec.): [illegible], wed. J. E. Lange, 57 j. - J. H. Hoppe, 59 j. [illegible] L. J. Ulman, 63 j.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

BAHIA, 21 Okt. Kuiper, Sara Elisabeth, Cette.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 6 Dec., in lading naar:

Keulen.	A. Weingaarts, Cöln N°. 3.
	M. Marteau, Vier Gebroeders.
Dusseld en Duisb.	E. Henke, de Goede Verwachting.
Ruhrort.	C. Scholten, Hoffnung.
Mannheim.	J. Polsen, Johanna.
Maintz.	J. Sinsig, Maintz N°. 1.
Frankfort.	W. Böcking, Frankfort N°. 16.

AMSTERDAM, 2 December, vertrokken naar:

Urdingen en Ruhrort. J. H. Havens, Twee Gezusters.

Rijnhoogte. ARNHEM, 5 Dec. 2 el 78 duim.
KEULEN, 5 „ [illegible]

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 5 December.

GRAANMARKT.

Tarwe in een doen: 127 ℔ o. wb. Pools. *f* 480; 127 ℔ j. dito *f* 450; 129 ℔ dito *f* 455; 131 ℔ n. Kleefsche *f* 400; 127 ℔ o. [illegible] Rijn *f* 375; 127 ℔ n. Gelders. *f* 370; 126 ℔ Brunswijker *f* 355.

Rogge onveranderd: 116, 117 ℔ Peterb. *f* 219 222; 118 ℔ dito *f* 225; 119 ℔ fijne Zweedsche *f* 240; 116 ℔ dito *f* 220.

Gerst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 2 vaten Olie in Sept. ek. 86; Dec. *f* [illegible] *Lijnzaad* een doen: 105/6 ℔ Archangel *f* 345. *Raapolie* op 6/w. *f* 57½; Vliegend *f* 56½; 4° Mei ek. *f* 48¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 42½; Vliegend *f* 41½, 00 Maart, April en Mei ek. *f* 38¼ ½. *Hennepolie* op 6/w. *f* 50¾; Vliegend *f* 49.

MIDDELBURG, 4 Dec. Tarwe. Puike Zeeuwsche *f* 11,50, en de afwijkende *f* 11,25 a *f* 11 per mud, naar dengda puike Nieuwe Walchersche dito begin beurs *f* 11,50, werd later door de konsumptie tot *f* 11,75 en *f* 12 de mud gekocht. — Puike Zeeuwsche Bak-Rogge *f* 8 — Gerst. Puike Winter *f* 6,50 a 6,40, puike Zomer dito *f* 6, mindere *f* 5.90. — Puike Walchersche Witteboonen *f* 10 en 9,75, jarige dito werden tot *f* 9 verlaten; puike Nieuwe Bruineboonen *f* 10 a 10,50; dito Paardeboonen *f* 6,75 en 7, echter zonder koopers, hooger dan *f* 6,50 de mud werd er niet voor geboden. — Walch. Groene Erwten *f* 8 en 8,25, groote dito *f* 8,75 a 9,50 de mud. — Vlaamsche Boekweit kon maar *f* 7 halen, puike Bergen-op-Zoomsche werd aan *f* 7,50 verlaten. Zeeuwsche Groene Erwten *f* 7,50, dito Paardeboonen *f* 6. — Koolzaad, beste kwaliteit op *f* 16. — Raap-Olie *f* 56,50, Patent-Olie *f* 58,50, Lijn-Olie *f* 49 per Vat.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 5 Dec. Belg. leen. 2½ pc. 55, Obligatiën 3 pc. 72; id. 4½ pc. 97; Spanje 1—3 pc. 23⅝; Binnenl. 3 pc. 37⅝; Romeinen 5 pc. 85; Oostenrijk Met. 5 pc. 78; id. Nat. 5 pc. 79½.

PARIJS, 5 Dec. Fransche 4½ pc. 92.25; 3 pc. 69.95; 1¼ pc. Spanje —; 3 pc. id. 38¼; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 85½.

LONDEN, 5 Dec. Cons. 93½; Spanje buit. 3 pc. 41¼; id. 4½ pc. 24; Rusl. 5 pc. 106½; id. 4½ pc. 96; Holl. 4 pc. 97; id. 2½ pc. 65½; Sard. 5 pc. 88½; Braz. 101; Peru 4½ pc. 77; Gren. uitg. 7; id. werk. 22; Mexiko 3 pc. 22½; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 14¼; Venezuela 33½; Wissel op Amst. 11.17; Hamburg 13.7.

WEENEN, 5 Dec. Met. 5 pc. 83½; id. 4½ pc. 72¼; Bank-Aktiën 1058; Credit Anst. 329; Wissel op Londen 10.17; Amst. —; Parijs —; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 5 Dec. 3½ pc. Pr. Staatschuld —; 4½ pc. Rusland° —; id. 5 pc. 104½.

HAMBURG, 5 Dec. Spanje 1¼ pc. 35¼; id. 3 pc. 22¼; Rusl. 5 pc. 99½; 4½ pc. 89½; 3 pc. Mexikanen 11; Noord-Duits. bank 99⅜; Wissel op Londen 3/m. 13.¼; id. kort 13.3½; Amst. 35.60.

FRANKFORT, 5 Dec. 5 pc. Met. 77⅞; 1¼ pc. Spanje binnenl. 23⅝; id. 3 pc. 37⅞; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

	pCt.	4 DEC. 4½ u.	gebl.	5 DEC. 4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½	63	$62\frac{1}{16}$ a	63	63
Dito Dito	3	74⅞	$74\frac{15}{16}$	75	
Dito Dito	4	$94\frac{5}{16}$	$94\frac{5}{16}$	94¼	
O. I. Leening 1844	4				
Amortisatie	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Arnh. Spoorweg	4½				
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
Aand. Ned. Bank.					
België, Certifikaten	2½				
Dito *Rothschild*	2½	51⅛	51¼		
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	23⅝	23⅝	23⅝	$23\frac{9}{16}$
Nieuwe	3	$41\frac{11}{16}$	41⅝	$41\frac{11}{16}$	
Binnenlandsche	3	$37\frac{5}{16}$	37⅛	37⅜	$37\frac{5}{16}$
Cert. Coup. Sp. Com.		$5\frac{13}{16}$	6	$6\frac{5}{16}$	6⅛
Amortisable Schuld		6⅛	6⅜	$6\frac{3}{16}$	
Portugal, te Londen	3	$44\frac{15}{16}$	44⅞		
Dito Uitgestelde					
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	103⅛	102¾		
Dito A°. 1828—1829	5	101⅞	101⅞		
Negot. 1831 en 1833	5				
Nieuwe Engelsche	4½		92¾		
Negot. 1840	4	83⅝	83½		
Dito Stieglitz	4	82½			
Dito Nieuwe	4				
Certifikaten te Hamburg	5				
Inschr. op 't Grootboek	6	60¾			
Dito Certifikaten	6				
Polen, Obligatiën	4				
Aandeelen 1835		152	151¾	152	
Oostenrijk, Metalliek	5	$74\frac{7}{16}$	$74\frac{5}{16}$	$74\frac{7}{16}$	$74\frac{5}{16}$
Dito Nationale	5	75⅛	$75\frac{3}{16}$	75⅛	75⅛
Dito 1847	2½	38⅝	38¼	38¼	38¼
Dito 1851 en 1852	2½	38⅝	38½	38⅝	38⅝
Dito Nieuwe	5	83¼	83¼	83¼	
Dito 1854	5	83⅛	83¼	83¼	
Weener Bank	5				
Dito	4				
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		319			
Pruiss. Aand. 1854	3½				
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	5	104			
Sardinië, te Londen	5				
Denemarken, dito	5				
Louisiana, te Londen	5				
Brazilië	5	96⅞	96⅞		
Dito 1848	5	96¼			
Mexiko, te Londen £ 100	3	20⅛	20⅛	$20\frac{3}{16}$	
Dito Onbepaalde	3	20⅛	20⅛	$20\frac{5}{16}$	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100	3		21½		
Dito Uitgestelde		6½			
Ecuador					
Venezuela, te Londen	4½	33¼	$33\frac{5}{16}$	$33\frac{5}{16}$	
Dito Uitgestelde			9		
Grieken, Bl. à £ 100	5	$3\frac{1}{16}$			

N. 5 pc. Stieglitz $94\frac{11}{16}$, 95⅛; O. 95⅞; Frost 59⅞, 60½; Rot. 123¼, ½; Braz. à £ 200. 96½; Grenada onb. 21½; Venez. onb. $33\frac{5}{16}$, $\frac{5}{16}$.

Met uitzondering der Coup. Bew., welke tot veel verhoogde koers voor engelsche rekening van de markt genomen werden, waren de overige fondsen nagenoeg als gisteren.

Koers van het Geld: Beleening 5 pCt., Prolongatie 5½ pCt., Diskonto 5 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 54⅛	Livorno	2/m.	*f* 30
»	zigt	» 55½	Napels	»	» 83½
Bordeaux	2/m.	» 54⅝	Petersburg	»	» 1.82
»	zigt	» 55	Weenen	6/w.	» 82½
Madrid	3/m.	» 234	Augsburg	»	» $35\frac{5}{16}$
Cadix	»	» 234	Frankfort	»	» 98
Seville	»	» 233	Hamburg	2/m.	» 34⅞
Bilbao	»	» 233	»	zigt	» $35\frac{3}{16}$
Lissabon	»	» 40	Londen	2/m.	» 11.52½
Porto	»	» 40	»	zigt	» 11.65
Genua	2/m.	» 45	Rotterdam	»	» ¼

Advertentiën.

(2736) Bij de Erven P. T. BRAAM te Rotterdam, is uitgegeven:

Handboekje van Godsvrucht voor den Advent en het Hoogfeest van Kersmis. Tweede Druk. Kerkelijk goedgekeurd. Groot 70 Blz. Prijs 20 Cents.

GALVANO ELECTRICITEIT.

De **GALVANO ELECTRISCHE KETTINGEN** van GOLDBERGER genezen rheumatische ziekten, jicht en zenuwpijnen spoedig en radikaal waar alle medikamenten, scheerling, monnikskap, dollebes, spiesglans, kwiksublimaat en hoe ze verder heeten niet helpen, waar zout- en zwavelbronnen niets uitwerken.

De Heer NOTH, van Haarlem, die jaren lang met beide armen in den slinger liep, die geene kosten ontzag om zijne genezing te verkrijgen, die te vergeefs overal raad en hulp zocht en verschillende baden beproefde, werd in weinige weken radicaal genezen door het omhangen van een **KETTING.** — De Ed. Achtb. Heer DE WIT, Burgemeester te Loosdrecht, leed aan rheumatische pijnen in de hiel, in zoo hoogen graad, dat hij den voet niet op den grond kon laten rusten en zich op krukken voorthewegen moest, ook bij hem hielpen noch apotheek noch huismiddelen maar **GOLDBERGER'S KETTING** bragt hulp; reeds in den eersten nacht was de pijn merkelijk verminderd, en geheele genezing volgde spoedig. C. A. BEIJER, te Rotterdam, geatacheerd aan de Stoombooten *de Merwede* en *de Souverein*, is in 8 dagen tijds van pijn in den rug genezen, waaraan hij langen tijd geleden heeft; Jufvrouw P. KUILENBURG, te Blijswijk, in weinige dagen van hevige kramppijnen in het hoofd, waaraan zij meer dan 5 jaren sukkelde. E. OP 'T HOLT, te Hoogeveen, van doofheid. F. VOERMAN, Onderwijzer te Rustenburg, van rheumatische aandoeningen in het hoofd, waardoor zelfs zijn gezigt aangedaan werd en waartegen de ijverigste pogingen der kundigste Geneesheeren niets vermogten. De Heer F. VOGEL, mr. Broodbakker te Gorinchem, van hevige rheumatische pijnen, waaraan hij lang gesukkeld had; Mevr. RAATS geboren Bosch, te Arnhem, die op krukken geloopen heeft, van tien jaren lang verschrikkelijk lijden; Jufvrouw C. VAN DEVENTER, te Breukelen, van Maagkramp.

Dr. J. SCHNEIDER, Leeraar der Physica aan het gymnasium te Emmerik, verklaart, dat de werkzaamheid der Electriciteit van **GOLDBERGER'S KETTINGEN** op het ligchaam van onloochenbaar nut zijn.

Duizende van soortgelijke Attesten zouden wij kunnen opsommen.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkoliek, kramp in de borst en in de kuiten, knobbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40 — **OORMAGNETEN** *f* 1.80 het paar.

Verkoophuis en de bekende Dépots.

(2752)

De Fransche taal komt ieder oogenblik van den dag te pas, in het partikuliere en bedrijvige leven, alsmede op de scholen. Een ieder heeft behoefte aan een Fransch Woordenboek, dat uitgebreidheid, juistheid en degelijkheid in zich vereenigt: aan deze vereischten voldoet het Fransch

Voor *f* 6,00 in plaats van *f* 15,40
is verkrijgbaar bij
D. NOOTHOVEN VAN GOOR, TE LEIJDEN
D. BOMHOFF, Hz.
NEDERDUITSCH-FRANSCH en FRANSCH-NEDERDUITSCH
WOORDENBOEK
Gebond: in 2 heele linnen Banden
met vergulde titels
bestaande ruim 2500 Bladzijden druks.

Woordenboek van BOMHOFF naar het oordeel van alle gebruikers op uitmuntende wijze. Nu de prijs tot op nog geen ¼ cent voor elke bladzijde is verminderd, kunnen wij het ook om zijn uiterst geringen prijs een ieder aanbevelen het voor zich, zijne kinderen of leerlingen aan te koopen.

(2681)

Fabriek van Kerkversierselen te Lyon.

De Heer MILLIAUD heeft de eer de Eerw. HH. Geestelijken te berigten, dat hij alhier is afgestapt in het Logement *de Ster*, in de Nes, met een aanzienlijken voorraad **Kasuifels, Dalmatieken, Koorkappen, Stolen,** enz. Alles afgewerkt en gereed om terstond te worden afgeleverd. Het voordeel dat de Heer MILLIAUD aanbiedt, is minstens 40 °/₀ minder dan prijzen der handelaren in Nederland.

Eenige gelegenheid voor schoone dagsche **Kasuifels** in alle kleuren van 18 tot 25 gulden. De Heer MILLIAUD begeeft zich met zijne stoffen ten huize der belanghebbenden. Hij blijft nog slechts eenige dagen in de stad.

Door het drukke bezoek genoodzaakt tot Dingsdag avond hier te blijven. (2753)

(2751) Bij J. T. SOMMER, Boekhandelaar te Almelo, is uitgegeven en alom verzonden:

JAARBOEKJE

VOOR TIJD EN EEUWIGHEID.

Elfde Jaargang 1857.

Kerkelijk goedgekeurd. Prijs . . . . . . *f* 0.50.

INHOUD.

Voorwoord des Vertalers. 1. Inleiding. 2. Halt! 3. Alarmgelui. 4. De twee oudste gebeurtenissen. 5. Over den vorst der hel. 6. Over de ergste zonde. 7. De schoolmeester der wereld.

A. Wat is het christelijk geloof? 8. Laurentius. 9. Een stuk van gewetensonderzoek. 10. De levende catechismus. 11. Eene inlassching. 12. Over den wortel des christelijken geloofs. 13. Wat Christus voor u wil zijn. 14. Wie is Christus ook zonder u? 15. Wat de catechismus zijn kan voor de gedoopten. 16. En de levende catechismus? 17. Een recept tegen de armoede. 18. Christen-turksch.

B. Over de noodzakelijkheid des geloofs. 19. Oude en nieuwe meesters der wijsheid. 20. Een grove uitval. 21. Over het paardengeloof. 22. Over het apengeloof. 23. Een tusschenbedrijf. 24. Over het vleeschgeloof. 25. Overweging. 26. Een bruggetje. 27. Over de menschelijke onwetendheid. 28. Over eenen doofen Kapitein. 29. Tusschenvraagstukken. 30. Over het geleerde nietsweten.

C. Over de noodzakelijkheid der Goddelijke Openbaring. 31. Over den hemelschen Schoolmeester. 32. Over een logenbeeld. 33. Eene rondreis. 34. Wat waren onze voorouders zonder Christelijk geloof? 35. Leerzame toepassing. 36. Twaalf harde noten, om die als Nieuwjaars-geschenk te kraken. 37. Over rijke armen. 38. Over den weg naar den hemel. 39. Over de kern der deugd. 40. Einde en afscheid.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY werken op een verbazende wijze ter genezing van *zeere* of *zieke beenen.* F.... M..... in de Warmoesstraat te *Amsterdam* woonachtig, had gedurende acht jaren zeven zweren aan een zijner beenen, waaruit zich onophoudelijk vocht ontlastte, en welke kwaal hem zeer ellendig en ongelukkig maakte. Vele geneesmiddelen werden door hem beproefd, doch alle te vergeefs, terwijl zijn toestand hoe langer hoe meer verslimmerde. Eindelijk nam hij zijne toevlugt tot de Zalf en Pillen van Holloway, en na de verordeningen deswegens, gedurende ruim twee maanden, stiptelijk opgevolgd te hebben was hij volmaakt genezen, en is nu in staat beter dan ooit zijne beenen te gebruiken.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt; *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20.50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 13.85, *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST, depóthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, depóthouder te *Prinsland* en bij J. STRAATMAN, hoofd-depóthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (2592)

(2729) Bij N. J. VERHOEFF, Boekhandelaar te Rotterdam en verder alom te bekomen:

Epistelen en Evangelien, zoo als dezelve door het geheele jaar onder de H. Mis gelezen worden, vertaald door J. STAFFORD, R. K. Pastoor te Haarlem. Op nieuw nagezien, verbeterd en vermeerderd door B. HOFMAN, R. K. Pastoor te Amsterdam. Prijs, ingenaaid . . . . *f* 1.50

Bij den aanvang van het nieuw kerkelijk jaar, wordt de aandacht gevestigd op dit volledig Evangelieboek, dat met de grootste zorg door den Zeer Eerw. Heer Hofman bewerkt, een der beste vertalingen is.

Mede verkrijgbaar in linnen, marokijnen en fluweelen banden.

(2747) Bij de GEBR. VERHOEVEN, te 's Bosch, zijn te bekomen de navolgende

OUDE WERKEN,

VOOR DE DAARBIJ GEVOEGDE PRIJZEN

IN FOLIO.

Natalis Alexandri Historia Ecclesiastica Veteris Novique Testamenti. 8 vol. in folio. *Parisiis* 1699. — Oud doch goed geconserveerd exemplaar in 7 geheel leeren banden . . . . *f* 22.50

Cornelii a Lapide in Scripturam Sacram Commentarii. Editio in folio. ☞ Hiervan zijn nog eenige afzonderlijke, goed geconserveerde en ingebonden deelen voorhanden, welke, voor zoo ver ze er nog zijn, worden afgeleverd per volume ad . . . . . *f* 5.00

Wolfgangi Reipublicae Romanae in externis provinciis, bello acquisitis, constitutae, commentariorum libri duodecim. Vol. in folio. *Francofurti* 1593. Ingebonden exemplaar . . . . *f* 1.50

IN QUARTO.

Jos. Biner, S. J. Apparatus eruditionis ad Jurisprudentiam praesertim Ecclesiasticam. 13 tomi in 4 heel lederen banden in-4. *Augustae Vindelicorum* 1751. *f* 18.00

Corpus Juris Civilis in IV partes distinctum. Eruditissimis DIONYSII GOTHOFREDI v. c. clarissimi notis illustratum. Vol. in-4. *Lugduni* 1652. Ingebonden exemplaar . . . . *f* 3.50

Lud. Engel. Collegium universi juris canonici, antehac juxta triplex juris objectum partitum, nunc vero servato ordine Decretalium accuratius translatum et indice copioso locupletatum. Accedit tractatus de privelegiis et juribus monasteriorum. Vol. in 4. *Salisburgi.* Ingebonden . . . . *f* 5.00

Barth. Gavanti. *Mediol.* Thesaurus sacrorum rituum, seu Commentaria in Rubricas Missalis et Breviarii Romani. 2 vol. in-4. *Editio Plantiniana* 1646. Ingebonden in 2 banden . . . . . . *f* 9.00

C. Jansenii Iprensis. Pentateuchus sive commentarius in quinque libros Moysis. Vol. in-4. *Lovanii* 1685. *f* 1.50

Reginonis *abb.* de Ecclesiasticis disciplinis libri duo. Vol. in-4. *Viennae* 1765. Zuiver en net ingebonden exemplaar . . . . *f* 2.00

Ant. Schmidt, S. J. Thesaurus Juris Ecclesiastici sive dissertationes selectae in Jus Ecclesiasticum. 7 Vol. in 4. *Heidelbergae* etc. 1772—1779. Goed geconserveerd en ingebonden exemplaar . . . *f* 15.00

☞ Deze werken, van welke er meerendeels slechts één exemplaar voorhanden is, worden aan de eerstvragenden afgeleverd.

Bij dezelfden is van de pers gekomen en alom verkrijgbaar:

BLOEMLEZING

UIT NEDERLANDSCHE PROZASCHRIJVERS EN DICHTERS,

van Hooft en Vondel, tot op onze dagen.

2 Deelen (1 deel Proza, en 1 deel Poezy) elk van circa 600 bladzijden in royaal 8°, in 2 halve linnen banden.

***f* 4.50.**

☞ Het eerste deel (Proza) is bij alle Boekhandelaren te bekomen, en het tweede deel (Poezy) verschijnt nog dit jaar.

CALLISTA.

EENE SCHETS VAN DE DERDE EEUW.

DOOR

Dr. JOHN HENRY NEWMAN.

Naar het Engelsch.

3 Deelen in kl. 12 met eene fraaije staalgravure en verrijkt met aanteekeningen . . . . . *f* 1.50

DE CANTOR.

Verzameling van een- en tweestemmige gezangen; met eene vierstemmige orgelpartij, geschikt om jongeren organisten den weg te banen tot meer ontwikkelde orgelstukken, door N. A. JANSSEN. Eerste bundel, bevattende een tot . . . In-4° (20 bladz.) . . . . . . *f* 1.00

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN Drukker en Uitgever.